

Документація про голод зберігається в архівах Інституту Нобеля в Норвегії

Торонто (СКВУ). — За домовленням проф. Дж. Сундберга, президента міжнародної комісії розслідування Голоду України в 1932—33 роках, повний архів цієї комісії розсліваний до Осло на зберігання разом з документами Інституту Нобеля в Норвегії. Цей архів включає 200-сторінковий кінцевий рапорт комісії, а далі 1,500 сторінок протоколів свідчень 12-ох свідків-очевидців разом із недавно померлим британським журналістом Малкольмом Маггериджем, який вислав з України перші пресові повідомлення про голод і депозиції деяких міжнародних науковців з різних країн та 4,274 сторінок одержаної доказової документації.

За ініціативою Світового Конгресу Вільних Українців, Міжнародна комісія розслідування Голоду в Україні утворилася в лютому 1988 в Торонто, Канада, як вповні незалежна організація в такому складі: проф. Дж. Сундберг (Швеція) — президент, проф. Дж. Верговен (Бельгія) — заступник президента, проф. Ж. Левассір (Франція) — кодифікатор карного права, проф. Дж. І. А. Д. Дрейпер (Англія) — колишній член Нюрнберзького трибуналу, проф. К. Т. Олівер (ЗСА) — колишній амбасадор, проф. Дж. П. Гампфрі (Канада) — відзначений Об'єднаними Націями як архітект Універсальної декларації прав людини, і проф. Р. Левене мол. (Аргентина) — тепер голова Верховного суду.

Після закінчення праць комісії, перші копії кінцевого рапорту представлено: в Женеві 9 травня 1990 року в бюро Дж. Мартенсона, заступника генерального секретаря Об'єднаних Націй для прав людини, а 11-го травня 1990, в Штрасбургу, Франція, президентів парламентарної асамблеї Ради Європи А. Беркові. Рапорти офіційно передав голова комісії проф. Сундберг разом з проф. Верговеном в приватності представників Світового Конгресу Вільних Українців. Далші копії рапорту переслано на адреси делегацій усіх держав, акредитованих при Об'єднаних

ДОПОВІДЬ Ю. СТЕФАНІВСЬКОГО

Нью Йорк. — Наукове Товариство ім. Шевченка влаштовує тут доповідь Юрія Стефанівського на тему „Репресії проти дітей в Україні“. Доповідач — гість із Львова, член Великої Ради Співки Українських Політв'язнів, голова спілки „Діти України — політв'язні“, проректор львівського інституту прикладного і декоративного мистецтва. Імпреза відбудеться у суботу, 5-го жовтня, о год. 5-й вечора в домі НТШ, 63 Черверта авеню (між 9-ю і 10-ю вулицями).

В УКРАЇНІ

(З повідомлень УНІАР та ПС УРП)

Київ. — Тут відбувся з'їзд Конгресу ділових кіл України. Члени організаційного комітету з'їзду, що його очолює президент республіканського акціонерного товариства „Українська Біржа“ Валерій Бабич, визначили, що Конгрес має бути вільним громадським об'єднанням підприємців, які працюють у різних галузях народного господарства і базуються на різноманітних формах власності. 73 делегати з'їзду висловилися за створення найбільш сприятливих умов для встановлення і розвитку підприємницької діяльності, як єдиної структури народного господарства.

У пресовому центрі міністерства внутрішніх справ України відбулася конференція, присвячена охороні та зберіганню вкраденого. Конференцією проводив начальник управління захисту економіки від злочинних посягань Євген Желтов. Він повідомив, що у багатьох господарствах навмисно посягають зерно у великих кількостях. Так у селі Чабани, Хмельницького району, під відкритим небом гниє 322 тонни зерна ячменю, 107 тонн пшениці, 34 тонни зерносуші. У Черкаській, Київській та Чернігівській областях ведеться слідство з факту підпалення 40 стирт. Факти знищення збіжжя у великій кількості співробітниками міліції виявили у господарствах Миколаївської, Одесь-

Творять господарський „інкубатор“ для України

Трой, Н. Й. (О. К.) Тут у домоу Політехнічного інституту Ренселлір розпочав новий дуже цікавий для українців проєкт, а саме т. зв. „інкубатор“ для малого бізнесу в Україні.

Проф. П'єр А. Абетті, директор Центру технічного вивчення для малих підприємств, саме повернувшись з Києва, де він в Політехнічному Інституті Києва влаштував перший бізнесовий інкубатор, завдяки фінансовій допомозі одного із добродіїв Інституту Ренселлір Воррена Браггемена і його дружини Павлини, яка є українською роду.

В. Браггемен є одним із заступників президента Джеральда Електрік, який тепер вже на емеритурі, але як випускник Ренселлір інституту ніколи не забуває про свою „альма матер“ і постійно фінансово йому допомагає. Його дружина Павлина є українкою другого покоління, її батьки приїхали тут із Львова, а батько був секретарем 13-го Відділу УНС. Саме П. Браггемен можна завдячувати зорганізуванню такого фонду, який сильно допоможе Україні у влаштуванні малих підприємств. Для перенесення в життя такої ідеї бізнесового „інкубатора“ допомогло також, як інформують В. і П. Браггемен, двоє студентів РПІ — українців, а це колишній студент Марко Капій і Михайло Савків, що ще продовжує свої студії.

Проф. П. А. Абетті відвідав в червні Київ і там формально заложив Центр но-

вої технології при КПІ. Проф. Віктор Іваненко, який широко відомий як знавець кібернетики, став першим директором Центру нової технології.

Проф. В. Іваненко має приїхати тепер у жовтні до інституту Ренселлір щоб представити свій план і які можливості він має на виконання його в Києві.

На лютий 1992 року заплановано спроводити на перевірці шестеро українських підприємців до Трой, Н. Й., щоб тут їх вивчили як вести такий „інкубатор“ в Києві. Вони перебуватимуть три тижні в ЗСА і вивчатимуть в Ренселлір практично та теоретично нове знання.

Проф. П. А. Абетті заявив, що не можна уявити собі кращого часу на цей задум, як саме тепер, коли тут прискорив потребу і можливість малого бізнесу в Україні. Але не зважаючи на те, буде потрібно принаймні 10 місяців щоб відновити місце, де має бути цей „інкубатор“, щоб заагартувати до нього вивчених робітників і найти принаймні 10 зацікавлених підприємств. В тому напрямі будуть тепер спільно працювати проф. П. Абетті і проф. В. Іваненко.

Хто бажав би допомогти фінансово в цьому проєкті може скласти пожертви на адресу: Fund for Entrepreneurship in Ukraine, Rensselaer Polytechnic Institute, Troy, N. Y. 1218-3590 c/o Ms. Terry Van Tatten. Пожертви можна відтягнути від податку.

В. Винницький виступив з успіхом

Нью Йорк. — Тут у суботу, 21-го вересня, в залі Українського Інституту Америки в присутності численної публіки з успіхом відбувся концерт фортепіанної музики у виконанні піаніста з України, лауреата конкурсу молодих виконавців імені Жака Тібо і Маргарити Лонг в Парижі Володимира Винницького. Прозвучав ряд видатних

творів української та світової класики. В надатку на прохання публіки піаніст виконав твори Шопена та Рахманінова. Концерт був організований концертним бюро Ірени Стедурі.

Наступні виступи піаніста в ЗСА відбудуться в Бостоні, Філадельфії, Чикаго та інших містах.

Вшанують українця, що рятував жидів

Лоренсвілл (Л. Онискевич). — У Райде коледжі, у містечку Лоренсвілл, по-

між Принстоном і Трентоном, Нью Джерсі, уже кілька років тому засновано центр дослідів голокосту і геноцидів. Серед різних конференцій та програм пов'язаних із цими темами була дводенна конференція присвячена Великому голодові в Україні.

Цього року центр геноциду, у спеціальній програмі, відмічує двох осіб і „всіх християн, що рятували жидів під час голокосту“. Цими двома особами є майже легендарний тепер Рауль Валленберг та Роман Ішук. Проф. Ішук, що помер у Філадельфії, живучи ще на Волині рятував багато жидів за часів німецької окупації, наражаючи так своє і своєї родини життя. Його дочки, проф. Наталія Пазуяк і мгр Марія Варварів, які допомагали йому, приймали відмічення в імені батька. Програма відбудеться у неділю, 6-го жовтня, в год. 7:30 вечора в Трентоні, у церкві Триніті, 801 Стейт вул., захід. Інформації — тел.: (609) 392-3805.

ВИСТАВКА В ГАЛЕРІЇ ОМУА

Нью Йорк. — Об'єднання Мистців України в Америці влаштовує виставку картин мистців із Львова Тани Базарник, Карла Віринського, Федора Олійника та Володимира Руденка. Відкриття виставки відбудеться у неділю, 6-го жовтня о год. 1-й по полудні в Галерії ОМУА, 136 Друга авеню. Виставка буде відкрита в будні від 6-ої до 8-ої вечора, в суботи і неділі від 1-ої год. по полудні до 8-ої вечора, і триватиме до 13-го жовтня.

ЗСА зробили важливий крок на шляху до зміцнення миру

Нью Йорк. — Звернення президента ЗСА Джорджа Буша до американського народу, з яким він виступив у Білому Домі в п'ятницю, 27-го вересня, і далі залишається головною темою світової преси.

Президент в односторонньому порядку дав розпорядження ліквідувати всю американську тактику зброю наземного базування, зняти тактичних ядерних ракет з всіх кораблів флоту, за винятком стратегічних підводних човнів, і припинення стану цілодобової бойової готовності для бомбардувальників Б-52 і Б-1.

Дж. Буш підкреслив, що, приймаючи таке важливе рішення, він сподіється, що Советський Союз відповість тим же, а якщо він цього не зробить, багато його розпоряджень можуть бути відкриті в найкоротшому часі.

Уже в суботу, 28-го вересня, секретар Департаменту оборони ЗСА Річард Чейні і голова Об'єднаного комітету начальників штабів генерал-лейтенант Колін Павелл приступили до здійснення розпоряджень Президента.

Р. Чейні дав наказ негайно почати виведення американської тактичної ядерної зброї з країн Європи. Азії. За словами одного з високопоставлених чинників Пентагону, вся операція, включаючи знищення частини бомб і ракет, займе приблизно півтора року.

Повністю будуть знищені всі ракети „Ленс“, артилерійські стрільна з нуклеарною „начинкою“, приблизно половина нуклеарних авіаційних і морських глибинних бомб.

За розпорядженням Чейні з постійного бойового чергування в повітрі вже знято 40 бомбардувальників Б-52. З них знімається нуклеарне озброєння.

Перш ніж звернутися до американського народу, президент Буш інформував

про свої плани своїх союзників з НАТО, а також розмовляв телефонічно з президентами Горбачовим і Єльциним. Оба вони з ентузіазмом сприйняли американський план і заявили про готовність наслідувати приклад ЗСА.

В суботу в короткому телевізійному інтерв'ю Горбачов назвав пропозицію Буша „дуже важливим позитивним кроком у правильному напрямі“, зауваживши при цьому, що американські пропозиції порушують багато справ і потребують серйозного вивчення.

Советський президент додав також, що „будь-яка ініціатива зі сторони З'єднаних Штатів чи Советського Союзу була б неможливою, якщо б в СРСР не була прийнята політика нового мислення, політика переходу до нового типу міжнародних відносин“.

Горбачов не сказав нічого конкретного про те, що має намір зробити у відповідь СРСР, але дав зрозуміти, що незабаром в тій ділянці будуть прийняті важливі рішення. Те ж саме, але більш рішуче повторив Б. Єльцин.

Рішення президента Буша зі схваленням, хоч і з різною мірою ентузіазму, зустріли в країнах Європи. Особливо з ентузіазмом американську ініціативу підтримала Німеччина, яка давно добивалась повного виведення ядерної зброї зі своєї території.

Міністр оборони Великобританії Том Кінг заявив, що Лондон піде за прикладом Вашингтону і знищить свої тактичні ядерні ракети, а також глибинні нуклеарні бомби, які є на озброєнні есмінців.

Президент Франції Франсуа Миттеран заявив, що, відповідаючи на ініціативу Буша, французьке міністерство оборони замовить лише 30 тактичних ядерних ракет „Гадес“ замість запланованих 120.

У СВІТІ

В НЕДІЛЮ, 29-ГО ВЕРЕСНЯ, лідер антикомуністичного повстанського руху УНІТА Жонас Савімбі прибув до Луюнди для переговорів з керівництвом Анголи.

В ПЕКІНІ ВІДБУВСЯ пленум ЦК Комуністичної партії Китаю, який висловився за докорінний перегляд господарської практики, відмову від державного управління підприємствами. Разом з тим керівники компартії підкреслили, що не мають наміру відмовлятися від „перспективи будівництва соціалізму“.

В САН-САЛЬВАДОРІ завершився судовий процес у справі вбивства в листопаді 1989 року шести єзуїтських священників і двох жінок. Суд визнав винними полковника Гуїльєрмо Бенавідеса й інших воєнних. Це перший в історії Сальвадору випадок, коли до кримінальної відповідальності притягнуто високих воєнних чинів.

В СУБОТУ, 28-ГО ВЕРЕСНЯ, надзвичайний з'їзд советського комсомолу оголосив про самороспуск цієї масової організації молоді. „Відходячи з політичної арени, ВЛКСМ повинен виконати свій останній обов'язок — розпочати цивілізований, правовий, справді демократичний перехід до якісно нового молодечого руху“, — заявив у звітній доповіді перший секретар ЦК ВЛКСМ Владімір Зюкін.

В НЕДІЛЮ, 29-ГО ВЕРЕСНЯ, біля воріт американської воєнно-морської бази в Субійській затоці відбулася масова демонстрація місцевих жителів, які вимагали збереження американської воєнної присутності. На базі працює 45,000 філіппінців, і якщо її буде закрито, всі вони залишаться без праці і засобів існування.

НА МІЖНАРОДНІЙ конференції в питаннях антисемітизму, яка проходить в Москві, оприлюднено висліді опитування 4,200 советських громадян з приводу „жидівської проблеми“ в Советському Союзі. Більшість опитаних висловилися за те, щоб усі жиди виїхали до Ізраїля. Понад 10 відсотків оптимістичним варіантом вважають переселення всіх жидів на Далекий Схід. Понад 50 відсотків заявили, що боротьба з сіонізмом повинна продовжуватися.

КІЛЬКІСТЬ ГРОШЕЙ на руках у советських громадян зросла від початку цього року до вересня з 122 біл. до 186 біл. карбованців. Як заявив директор Інституту економіки Академії Наук СССР Леонід Абалкін, „Советський Союз друкує гроші 24 години на добу, 7 днів на тиждень“. Він вважає, що найкращий спосіб зменшити тиснення грошової маси на споживчий ринок є продаж землі, будинків і акцій промислових підприємств.

ЦИМИ ДНЯМИ НА ОДНОМУ з альпіністських льодовиків альпіністи виявили замерзлий і змуміюваний труп людини, яка вмерла приблизно 4,000 років тому. Вчені вважають знахідку дуже цінною, особливо амуніцію „льодової людини“ — бронзову сокиру, ніж з камінним лезом, лук і одяг з футра і шкіри.

ЮГОСЛАВСЬКА АРМІЯ РОЗПОЧАЛА ОФЕНЗИВУ ПРОТИ ХОРВАТІВ

Београд, Югославія. — Головне командування армії, більшість у якому становлять серби, наказало розпочати повну офензиву проти хорватської національної гвардії і допоміжних повстанських загонів, щоб, мовляв, остаточно ліквідувати ребелю.

Дві повні танкові дивізії, гарматні і ракетні відділи, панцерні вози і летунство розпочали бомбардувати хорватські укріплення Вуковар. Додаткові військові частини, виконуючи зарядження генерального штабу армії, скупчують свої відділи на кордоні, очікуючи дальших наказів.

Повна воєнна офензива югославської армії на сербські позиції викликала турботу у Брюсселі, головній квартирі Європейської спільноти, керівництво якої вирішило на своєму засіданні 30-го вересня ближче поцікавитись офензивою федеральної армії проти зле озброєних хорватів, але не було в європейській відвазі поставити на порядок дня справу висилки до Югославії європейських військових частин під командуванням і наглядом Організації Об'єднаних Націй.

Турботу викликає й те, що до поборювання хорватського „сепаратизму“ включились повстанські загони сербів, підтримувани військом, які почали займати територію Словенії і нищили все по дорозі, спалюючи житла хорватів і вбиваючи по-звірськи жінок-хорваток, дітей, стариків, бо вся решта молодшого чоловічого роду перебуває у регулярних військових частинах

В АМЕРИЦІ

АМЕРИКАНЕЦЬ ДЕЙВИД КЕЙ, який очолює групу із 44 експертів ООН, повідомив, що в їх розпорядженні виявилися документи про те, що Саддам Гуссейн створював ядерну зброю, і ці документи повністю спростовують твердження іракського керівництва, що воно й гадки не мало створювати таку зброю. Група інспекторів ООН повернула іракським керівникам документацію лише після того, як зі всіх документів були зняті копії. П'ять діб, поки відбувалося копіювання, експерти на чолі з Д. Кеєм жили в автобусах і автах, запаркованих напроці будинків, де ці документи були знайдені. Іракський уряд не дозволив групі ООН залишити місце паркування, поки вона не поверне документи. У понеділок вранці група виїхала з Іраку без труднощів.

ОПИТУВАННЯ, ПРОВЕДЕНЕ Інститутом Геллапа показують, що нині політику президента Джорджа Буша схвалюють 45 відсотків виборців-негрів. Хоч це менше, ніж у кінці квітня, коли 61 відсоток негрів підтримували Президента, однак майже в чотири рази більше, ніж у виборах в 1988 році, коли за Буша голосували всього лише 12 відсотків чорних виборців. За кандидата Демократичної партії Майкла Дукакіса проголосували тоді 86 відсотків негрів. Наступлять чергові вибори, і навряд чи республіканець Джордж Буш дістане більше голосів негрів, ніж у 1988 році. Вже майже 60 років, з часів президента Френкліна Рузвельта, негри постійно віддають свої голоси демократам.

ПРОКУРАТУРА БРУКЛІНУ обвинуватила десятиох членів гангстерської банди „Народжені вбивати“. У банду входили виключно в'єтнамці, переважно хлопці від 18 до 23 років. Але керівниками були старші злочинці. Головачеві Дейвидові Тасві 35 років, його помічником Лань Нго Трану — 29, Л. Гонгу — 28. Д. Тасві та дев'ятьом іншим заарештованим пред'явлені обвинувачення в ракетерстві, грабунках, збивствах, організації вибухів. „Народжені вбивати“ діяли в межах Великої Нью Йорку, який включає саме місто і його передмістя, Нью Джерсі і Коннектикат, але головною ареною дій банди був Чайнатаун — „Китайське місто“ в південній частині Мангеттену.

НА УРОЧИСТОМУ ОБІДІ в честь марокканського короля Гасана II, на який у Білий Дім були запрошені журналісти, президент Джордж Буш сказав, що ЗСА не мають наміру міняти свою позицію щодо Багдада. ЗСА підуть на будь-які заходи, щоб змусити іракського президента Саддама Гуссейна погодитися на вимоги ООН і дозволити інспекторам цієї міжнародної організації без перешкод виконувати свою місію в Іраку. За словами представника Білого Дому, Адміністрація займає тепер вибіжувальну позицію. Багдад, як відомо, пообіцяв усунути перешкоди для роботи інспекторів ООН і дати їм можливість винести всі секретні документи, знайдені раніше на одному з об'єктів у Багдаді, а також зберегти зроблені там фотографії і відеозаписи.

ФОНД ВІДРОДЖЕННЯ УКРАЇНИ — УНС

З Головної Канцелярії УНСоюзу інформують, що до новоствореного Фонду Відродження України — УНС, вплинуло від членів УНС до понеділка, 30-го вересня 9,129 чеків-дивіденд, відсотків від боргових зобов'язань і добровільних датків на суму

227,319.40

(Закінчення на стор. 3)

СВОБОДА

СВОБОДА

Український щоденник

UKRAINIAN DAILY

FOUNDED 1893

Svoboda (ISSN 0274-6964) is published daily except Sundays, Mondays, and holidays by the Ukrainian National Association, Inc. at 30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302

Svoboda: (201) 434-0237

UNA: (201) 451-2200

Бюро УНС у Вашингтоні: (202) 347-UNAW: (202) 347-8631 (факс.)

Subscription: 1 year — \$40.00, 6 months — \$22.00, 3 months — \$12.00

UNA members 1 year — \$15.00. Change of address — \$1.00. Make check or money order payable to "Svoboda".

Postmaster: Send address changes to

"Svoboda", 30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302

Tel. (201) 434-0237, (201) 434-0807, (201) 434-3036

Second Class Postage paid at Jersey City, N.J.

Передплата на рік \$40.00, на півроку — \$22.00, на 3 місяці — \$12.00

Для членів УНС \$15.00 річно. За кожну зміну адреси — \$1.00

Чеки і "money orders" виставляти на "Svoboda"

P.O. Box 346

Jersey City, N.J. 07303

Україна, як політичний чинник

Наші земляки в Америці ремствували й нарікали, що американські засоби масової інформації мало, а то й нічого, не подають про Україну. Це сумно, але з погляду завдань преси та радіо-телевізійних передач — зрозуміло. Україна була міжнародним чинником (мова про новітні часи) у 1918-му році, коли підписано Берестейський мир. Була ним у квітні 1920 року, коли підписано польсько-український Варшавський пакт з підготовкою воєнного походу на Київ. Після насильного включення України до Советського Союзу перестала бути політичним чинником у міжнародному світі. Існує у світі понад 160 держав на всіх континентах. Пишуть про кожну з тих країн тільки тоді, коли там трапиться катастрофа, як це було з трагедією Чорнобиля в Україні, або дана країна заплутана у якийсь міжнародний конфлікт. Кілька останніх років були виповнені усамостійненням і демократизацією шістьох комуністичних сателітних держав, проблемою з'єднання Німеччини, війною проти Іраку, закінченням холодної війни з СРСР, йшлося про гру великодержав і преса, радіо і телевізія мали аж надто сенсаційного матеріалу. Упадок комунізму в СРСР, до якого видатно причинився генеральний секретар Компартії СРСР Михайл Горбачов (бо всі автори злочасного „путчу“, який скомпромітував компартію, були довіреними людьми Горбачова) — той упадок комунізму створив ситуацію, в якій Україна могла знову вийти на арену міжнародних подій.

Можемо знову ремствувати, що голови Верховної Ради України, Леоніда Кравчука, якого президент Буш запросив був під час своїх відвідин у Києві, не прийнято у Білому Домі з такою церемонією, як, наприклад, Бориса Єльцина. Але Кравчук ще не є президентом й Україна ще не є самостійною державою. У Білому Домі існує дипломатичний протокол, який є табу що, його не порушує ні один президент.

На цьому місці була вже не раз мова, що політика Америки супроти Сходу Європи все ще тримається критерія „вигоди“: вигідно мати одного амбасадора у Москві, а не 15 чи 12, бо відпали три балтійські країни. Вигідно торгувати з одним, а не з 15-ма чи 12-ма партнерами. Крім того — в американських керівних колах покутує все ще незнання географії та історії чужих народів. Коли президент Буш заявив Кравчукові, що „Україна займає в серцях американців особливе місце“ — то це вже був винятковий джентелменський zwорот, що його можна розуміти, як початок усвідомлення, що існує на Сході Європи країна величиною Франції з населенням понад 50 мільйонів душ і що треба врешті рахуватися з можливістю, що ця країна таки стане незалежною. Покищо Джордж Буш вірний собі: пригадаймо, що приймаючи урочисто Бориса Єльцина він теж не промовчав, що Америка таки респектує президента всього Советського Союзу Михайла Горбачова.

Повторяємо, що хід подій на Сході Європи відбувається без уваги на становище того чи іншого лідера будь-котрої держави у широкому світі. Покищо йдеться про те, щоби референдум 1-го грудня затвердив постанову Верховної Ради України про державну незалежність. Йдеться про те, щоб у тому загальному голосуванні вибрати президента, який тоді матиме за собою той авторитет, що його осягнув був Борис Єльцин, як його обрали загальним голосуванням. Йдеться про те, щоби створити власний державно-адміністративний апарат. Покищо у величезній більшості цього апарату сидять комуністи або непевні люди з часу панування комуни. Всі речі роблять люди і змінити ворожих чи непевних людей на вірних і лояльних на такому великому просторі у такому великому апараті — це страшенно важка справа. І копй у розмові Буша з Кравчуком головною темою була економіка, а не політика, то це теж зрозуміло: ми стоїмо перед зимою і з усіх сторін чути перестороги, що ця недалека зима може принести велике горе.

Проголошення незалежності 24-го серпня викликало в численних патріотів ентузіазм. Це добре, воно доказ патріотизму. Але ентузіазмом не збудується держава, тільки працею. Леонід Кравчук виявляється реалістом, його виступи в Оттаві, столиці Канади і Вашингтоні були гідні, як репрезентанта многостраждальної України, яка бореться за свою незалежність. У цій боротьбі вона стає вже політичним чинником — і це радісний факт.

Осягнувши політичний компроміс, новий тимчасовий уряд СРСР почав розглядати зруйновану економіку, яка є у загрозливому положенні. Всі показники економічного життя стало послаблюється і немає надії на краще майбутнє. Голова Господарського банку, Віктор Герашенко, подає, що СРСР друкує тепер гроші в чотири рази більше ніж у 1987 році. Він передбачає, що всіх грошей в обороті буде 240 білйонів карбованців з кінцем 1991 року в порівнянні з 136 білйонів карбованців як було з початком ц. р. Тому інфляція, яка тепер досягнула 100 відсотків подвоїться до кінця 1991 року. Бюджетний дефіцит цього року заповідать під несесться до 200 білйонів карбованців, або 20 відсотків національного прибутку.

Найбільшою загрозою буде зима, загроза якої підсилюється останніми статистичними даними. Індустріальна продукція протягом перших вісім місяців цього року зменшилася на вісім відсотків в порівнянні з цим самим періодом минулого року, який був уже в занепаді. Продукція молока була нижча також на вісім відсотків, а м'яса і нафти на 10 відсотків кож-на. Заповідають, що жнива збіжжя цього року будуть на 25 до 30 відсотків нижчі минулого, які були, одначе, одні з найкращих за останніх 12 років.

Іншою загрозою є це, що міжнародні банки не тільки відмовляються дати СС-СР нові позики, але навіть відмовилися відновити близько 20 білйонів дол-

Олександр Серафін

ЗАНЕПАД І РЯТУНОК ЕКОНОМІКИ СССР

рів перед тим зятягнутих позичок. Щоб звільнити себе від тих боргів в більшості в європейських банках, совети мусіли користати з позичок західноєвропейських держав, які були призначені на стимулювання їхньої економіки. Заборгованість СССР в чужих банках і країнах становить тепер біля 62 білйонів доларів, за даними Державного банку. Державні валютні запаси є між п'ять і шість білйонів доларів і біля 28 білйонів доларів в золоті та іншому майні, за що можна дістати валюту.

Така заборгованість не дозволяє советській промисловості користати з імпорту. Вони мусіли бути зредуковані. Ця акція має вплив на продуктивність дуже потрібних товарів. Кредитове довір'я до СССР стало здескредитованим їхніми підприємствами, які не могли заплатити за закупки поза межами країни. Вони далі залягають з заплатою Японії і Заходо-ві в сумі приблизно 3 до 4 білйонів доларів.

Американські банки не фінансували советський закуп американського збіжжя в липні 1991 року на суму 600 мільйонів доларів, без уваги на це, що ЗСА гарантували 98 відсотків основного капіталу і половину відсотків. Коли американські банки відмовилися, то чотири європейські банки під тиском своїх урядів позичили потрібну суму.

Наступні закупки збіжжя в жовтні ц. р. на суму 500 міль йонів доларів і в лютотому 1992 року на 400 мільйонів доларів ще не найшли банків згідних позичити ці гроші.

Президент Горбачов вже звернувся до представників Європейської економічної спільноти з проханням про суму у висоті 14,7 білйонів доларів допомоги крайньої необхідності. В цю допомогу входить збіжжя, м'ясо, цукор — всього 17 категорій харчів.

Едуард Шеварнадзе назвав теперішню ситуацію у СССР такими словами: „Звільнити країну з її теперішньої кризи, нам потріб-но астрономічну суму грошей і ми мусимо взяти до уваги дійсну ситуацію фінансового ринку. Ми мусимо закупити багато збіжжя, — величезну кількість збіжжя, — і це є допомогою, яку ми очікуємо“. Ця допомога проходила б через тимчасовий Комітет представників республік, а не просто республік. З проголошенням незалежності, республіки почали клопотатися своїми внутрішніми проблемами, один план порятунку для всіх республік стає нерéalним. Більш реалістична ідея однієї економічної зони.

Цей підхід ґрунтується на втриманні зв'язків між республіками з тим, що кож-на з них має вільну руку здійснювати свої реформи — грошову, податкову і т. п.,

самостійно.

Провідники республік уже отримали від Державної ради (нове виконавче тіло) преліминарний економічний план. Цей спільний економічний план включає підставові передумови довір'я гідних реформ спрямованих остаточно до ринкової економіки — приватної власності, спільної грошової і банкової системи, та спільний бюджет і податкову систему, як також вільний перевіз товарів і обслуг. Цей план дуже загальний, щоб не протиставлятися опозиції республік. Головний архітект цього плану економіст Г. А. Явлінський, росіянин, вже погрожує, що Росія не може довго чекати на інші республіки як чотири до шість тижнів і є готова впровадити його сама. Цей короткотерміновий розрахунок часу є мотивований загальною економічною ситуацією в країні і можливість втратити допомогу Заходу.

Виселімоуваючи все, що стояло на перешкоді в отриманні економічної допомоги Заходу, Горбачов пригтовляє певний тиск на Японію і Захід. Зближається час, коли він може сказати: „Я зробив все, що ви бажали, а тепер акція є по вашій стороні. В той чи інший спосіб, Захід відізьветься позитивно і допоможе не тільки пережити надходячу зиму, але також врятувати зруйновану советську економіку. Дійсно, ніхто інший не може їм допомогти. Така акція є в інтересі Заходу, щоб залуштити всякі антидемократичні спроби колишніх апаратчиків і їх симпатиків.

НА МИСТЕЦЬКІ ТЕМИ

Яр. Климівський

Мистецький базар із В. Васічко та Н. Кормелюк

Мистецький базар, у рамках якого експонувалися названі мисткині, влаштував філіялєфійський 43-ній Відділ СВА 21-го вересня ц. р. Відкриття відбулось 21-го вересня, о год. 12-й полудне. Його довершила Аня Максимович, голова цього Відділу, а рушійною силою була всюдисуща Люда Чайківська, імпрезова референтка. Те, що цей базар мав не абиякий успіх, це у великій мірі заслуга меткої імпрезової референтки, бо вона має, як кажуть, набиту руку як зробити рекламу.

Від останньої виставки Володимирі Васічко у Філялєфії до теперішнього її показу картин, вона пройшла семицилімевими кроками вперед у розвитку своєї малярської творчості. Нічого дивного, вміжчаси мисткиня вспіла здобути на збірній виставці Клубу мистців акварелі з Ессекс срібну медаль у 1986 році, а рік пізніше золоту медаль на такий же виставці цього ж мистецького клубу. Дві перші нагороди здобула на виставках у 1986 і 1987 роках в Мистецькій галерії в Савт Оренджі, Мейплвуд, найкращим показом у цій же галерії в 1985 році. Мисткиня є членом чотирьох американських малярських з'єднань, останнє стала членом престижної Американської Ліги професійних мистців, Н. Дж. чартер. Хоча мисткиня давно вже після малярських студій у Польщі і тут у ЗСА, ще відвідує Нью Джерзі центр для візуального мистецтва.

Після цієї візитної картини, чи наврод чи хтось із наших образотворчих мистців може почванитись, з черги дещо про її малярську творчість.

Вправді улюбленим, так мовити б, жанром малярства Володимирі Васічко є акварель і гваш, останню більшістю працює в техніці колажу. Колаж виправдовує Пікассо в 1911 році. Часто в цій техніці працював Брак. Мисткиня в Колажі не вживає ні фотографій, ні газет, ні ганчір'я, вона наклеює різної товщини версту паперу на полотні, що їх покриває фарбою, так, що з певної віддалі колажкартини пригадують картини Властиміла Гофмана, що любив грубо накладати фарбу.

В експозиції Васічко 25 картин більшої та середньої величини, крім цього 50 меншого розміру. Картини добре розташовані, заповнили стіни доволі великої залі виставок. Освітлення картин сприяло сприйманню їхньої краси.

Нашу увагу привертає „Скала“ своїми тональними переходами. Ефект сонячного світла й інтенсивності кольору помічимо у „Березовому узгір'ї“. Благородну гаму барв передано в „Руїнах старостинського замку“ (акрилік). Вражає високою майстерністю „Камінь узгір'я“. Композицій-

ним ритмом великих стовбурів дерев ми подивлялись „Над карпатською річкою“

Мисткиня прямо залоблена в квіти, чим пояснює собі її полотно, на яких розмальовані квіти, вони наче живі, від них, як кажуть, годі очей відірвати.

Захоплюючись картинами Володимирі Васічко, можна ствердити, що в неї велике малярське обдарування. Її малярські твори постають із її любови до природи й квітів, вони сповнені романтичної піднесеності (недаром вона говорить, що дуже любить малювати). Тож не дивно, що її картини відзначаються майстерністю, що виявляється в рисунку та кольориті, словом високою культурою виконання. Не без того, що в неї особливий хист спостереження, що зумовлює технічну справність, а надусе у Васічко, як звичайно в амбітних мистців невпинне прагнення осягнути максимально високий мистецький рівень, що вона своє наполегливою працею і непохитністю осягнула, та вона стремить до ще вищого.

***

Другою мисткинею в цій імпрезі була Наталія Кормелюк. Вона експонувала свою кераміку. Свого часу ми подивлялись її калі. Мисткиня-керамістка в Піттсбургу виготовила проєкт кахлевої печі з нагоди Тисячоліття Хрищеня України. Зідила в Україні, щоб виготовити зразки гончарських виробів усіх областей України. Постійна виставка цих зразків (136 експонатів) миститься в Менор Джуніор Коледжі. Її праці позитивно оцінили американські мистецькі кола. Вона є членом американського мистецького клубу „Ніон“, який користується великим авторитетом, де зчаста Кормелюк експонує свої праці. У її кераміці переважають пастельні кольори. Ці кольори своєю м'якістю, лагідністю тонів дуже припадають до вподоби. Привертаять увагу оригінальні узорі на її експонатах.

Назву „базар“ мабуть оправдував окремий ставок, на якому продавались вишивані рушники, скатерті менші і більші, подушки і подушечки, ляльки, намиста, платівки та картки, що їх видала мисткиня Васічко.

Після цієї імпрези ще довго тривала гутірка з мисткинями, при смачному буфеті, особливо з говірливою, милою Володимирою Васічко та її симпатичним чоловіком, транспортувальником ві картин. Між іншим він радів, що продано декілька картин, бо сьогодні малярський матеріал й обрамлення картин дешево не обходиться.

В загальному мистецький базар мав великий успіх, у першу чергу дякуючи Володимирі Васічко.

Пл.сен. Слава Рубель, ПС
Пл.сен. Марта Зелик

„КРОК ЧЕРЕЗ ОКЕАН“

II.

Для табору Яремче служило базою, з якої пластуни оглядали цілу Івано-Франківську область, з якої вони вирушали в одно та доведені мандрівки. Таборовики відвідали славний музей гуцульського мистецтва в Коломиї, встали досвіта однієї суботи, щоб відвідати ярмарок в Косові, засвітити прекрасні інкрустовані речі, топірці, килими і ліжники. Бачили бункер в Дорі де 52-го року було знищено останніх устів. Відвідали Івано-Франківське (колишній Станіславів) і поклали квіти на новоспоруджені могили січовим стрільцям. Чи не найкращим переживанням в цьому районі були відвідини Яблонівського перевалу, яке розташоване на високій горі в місці де колись проходила чесько-польська границя. Там під звуки трембіт та трістичих музик учасники табору танцювали аркан, заїдали пишній смажений шашлик і розважалися довкола ватри. Трембітарі і музиканти, кухарі та господарі оселі так захопились молодими гістьми, що запросилися на пластову ватру із своїми інструментами. Шо гітара невід'ємна частина пластової ватри загальновідомо, але це імовірно вперше, що пластуни співали при ватрі під звуки трембіти.

Дуже зворушливим для учасників „Стежок культури“ була участь в Богослуженні в маленькій церквці в Яремче, на яке табір прибув зорганізовано, в односторонь, викликаючи зацікавлення зібраних. Після відправи місцеве населення обступило пластунів і пластунок, засипуючи їх запитаннями про Пласт, про життя в Америці, про українців поза межами України. Найчастіше було чути похвалу молоді з Америки за те, що вони й там „на чужині“ зберегли рідну мову.

Із Яремча таборовики здійснили прогулянки в гори Горгани, здобувши два шпиль: Хом'як і Синяк. Вони взяли із собою харчі на два дні й намети, й повернулись

захоплені красою українських гір. Провідниками прогулянки були досвідчені альпіністи „Бурлаки“ з України.

Однією метою цих мандрівок було дати нагоду пластунам з Америки побачити як діють пластові табори в Україні. Отож по дорозі з Яремча до Львова, учасники „Стежок культури“ відвідали пластовий табір розташований в Новому Кропивнику, біля чепурного курортного містечка Трускавець, у львівській області. Там вже табувало понад сто пластунів з усіх кінців України під вмілим провідом ст. пл. Богдана Гасюка. Незвичайним переживанням для таборовиків були відвідини „Сокола“ — історичного місця для всіх пластунів, яке український Пласт тепер відновляє. Саме тепер йде робота над вирубуванням лісу, та спорудження нового табору на тому місці, де в двадцятих роках відбувалися первіси пластові табори. В цьому районі також є містечко Нагуєвичі, місце народження Івана Франка, отож пластуни скористали з нагоди і провели в ньому кілька цікавих годин.

Остання зупинка перед прибуттям до Львова була в містечку Олесько, де знаходиться старовинний замок невідомо ким збудований ще в ХІ столітті. Того ж вечора таборовики ночували в наметах, недалеко прекрасного озера в районі Олеського замку, а наступного ранку, в неділю, після короткої подорожі, два автобуси повні пластунів і пластунок відїхали до катедри св. Юра у Львові. Важко описати враження зібраних вірних, коли на площу перед церквою рівненьською долавою вмашеровало понад сімдесят молодих пластунів і пластунок в односторонь з великим українським прапором на чолі. А того ж дня львів'яни відзначили першу річницю з часу коли храм св. Юра було передано Українській Католицькій Церкві, отож на це свято збиралося чимало народу. Після торжественної Служби Божої пластуни довод не могли залишити площу: їх люди не відпустили, а зову ж таки як і в Яремчі, випитували про Пласт, про них особисто, мильувалися й дивувалися їхньому прекрасному українському мовою. Коли після понад години нарешті почало випорожнюватися до пластунів вийшов Патріярх Іван Мирослав Любачівський, якого пластуни привітали привітом Скоб та пластовим гимном. Комендантка передала Патріярхові таборову відзнаку, а відтак таборовики мали

нагоду фотографуватися з кардиналом. Отримавши патріярше благословення пластуни нарешті повернулись назад до автобусів і лише пізніше довідалися, що патріярх був такий зворушений зустріччю, що не міг до них промовити кілька слів.

Перебування у Львові було переповнене оглядами цього славного міста, зустрічами з родинами й знайомими. Учасники мали нагоду відвідати деякі місця, до яких у попередніх роках не було доступу. Наприклад, група таборовиків виїхала кілька кілометрів поза Львів до Білгородці, щоб побачити будинок де в п'ятдесятіх роках загинув головний отаман УПА, Роман Шухевич. Це перша в історії пластова група яка поклала квіти на місце, де загинув цей славний колишній пластун.

Саме у Львові, три дні до закінчення табору, учасників приголомшило повідомлення в радіо „Свобода“ про державний переворот у Москві. Хоч ці страшні події не мали безпосереднього впливу на дальше проведення таборової програми, можна з певністю сказати, що кожний учасник усвідомлював, що їм переживає історичну хвилину в житті України, СССР та всього світу. Протягом цих останніх днів було кілька неспокійних хвилин, але все закінчилося щасливо. Деякі пластуни пізніше, вже після повороту додому, шкодували, що табір не залишився в Україні ще один день. Адже тоді вони були б свідками цієї історичної події в історії України: проголошення Незалежності.

Але, незважаючи на це кожний учасник табору мандрівки „Стежки культури — 91“, „Крок через океан“ слухавши останній наказ, при закритті табору зрозумів, що він разом із своїми ровесниками-пластунами пережив щось надзвичайного протягом останніх трьох тижнів. У тому наказі сказано: „Дорогі пластуни і пластуни, успішно закінчилися наша пластова мандрівка по Батьківщині, „Стежки культури“, яку зорганізував славний курінь „Перші стежі“. Ми всі стали учасниками історичних подій не лише в історії Пласту, але й також у світовій історії. Але, що важливіше: ми всі — кожний з нас — віднайшов для себе Україну: хто на площі незалежності в Києві, хто на

(Закінчення на стор. 3)

Церкві Покрови Пресвятої Богородиці — 100 років

Церква Покрови Пресвятої Богородиці у Мек Ару.

Перші емігранти, що приїхали до З'єднаних Штатів Америки, привезли зі собою глибоку віру і культуру. Ті, що оселилися в Мек Ару, Пенсильванія, не мали своєї церкви. У неділю вони вставали дуже рано і пішки йшли через гори, щоб вислухати Службу Богу в першій українській католицькій церкві св. Михаїла в Шенандо, яка була 10 миль від Мек Ару.

Будівництво церкви у Мек Ару почалося в серпні 1891 року. Вугільна компанія Ліггай Вілкс Баррі подарувала землю (50х150) за символічну ціну — 1 долар. Про це подбав Андрій Скір.

Наріжний камінь під будівництво церкви був покладений у жовтні 1891 року — на свято Покрови Пресвятої Богородиці. Посвячували його о. К. Андрухович і о. ігумен Гулович. Ті самі священники присвятили і церкву, дерев'яну, 30-го травня наступного року під патронатом Покрови Пресвятої Богородиці.

Першими церковними урядниками були Василь Гончак, Лукач Качмар, Данило Майхрич, а пізніше

Петро Дворівчак.

Першим парохом церкви був о. К. Андрухович (від січня 1892 до квітня 1893 року). Після його відходу парохом став о. Гулович.

1902 року Дмитро Капітула і Петро Дворівчак докупили землі і збудували парафіяльний дім.

П'ять років пізніше землі на західній стороні відкупили парафіяни і перенесли туди малу дерев'яну церкву, а на її місці збудували велику цегляну. 1909 року її освятив Єпископ Ортінський.

Нині, коли ми відзначаємо сторіччя нашої церкви, думки звернені до наших предків, які у ті тяжкі перші роки перебування на американській землі збудували таку прекрасну святиню і залишили її наступним поколінням. Любов до Бога і віра дали їм силу і витривалість. Ми, третє, а то й четверте покоління, повинні пам'ятати про їх дар і продовжувати кращі традиції нашого народу, зберігати нашу віру і культуру.

Гелена Словик, секретарка 7-го Відділу УНС

Вітаємо новоприбулих з України

В четвер, 19-го вересня, до домівки УСВТ „Ч. Січ“ в Ньюарку в товаристві Нестора Паславського, колишнього члена збірної відбавки ЗСА і далі чільного змагуна „Ч. Січ“, завітали новоприбулі з України Ігор Акішин з Комунарського, Луганська області, і Геннадій Шевченко з Полтави, обидва визначні відбавники, з якими редактор „Спортивих Вістей“ „Свободи“ відбув розмову.

Розкажіть про себе: де народилися, навчалися, коли і за яких обставин почали займатися цим чудовим видом спорту?

Ігор: Народився в 1968 році в місті Комунарське, Луганської області. Після закінчення початкової школи був прийнятий до Луганської школи-інтернату спортивного профілю. Далі студіював у Московській вищій технічній школі і закінчив її цього року. Почав займатися відбавкою в Комунарську від 11-ти років життя. Від 14-ти років в Луганській школі-інтернаті і закінчив її з золотою медаллю. До 17-ти років в спортовому інтернаті. 2 і півроку грав у Московській Технічній школі. Був тричі чемпіоном України, двічі чемпіоном СРСР в складі збірної команди України.

Геннадій: Народився в Полтаві в сім'ї спортсменів. Моя мати була видатною змагуною відбавкою, виступала в збірній України, батько визначний кошківар теж член збірної України. Я почав грати відбавку від 9-ти років життя. Коли досягнув 16 років, мене взяли до збірної дружини України до Києва. Там я познайомився з моїм другом Ігорем. Після закінчення школи навчався в Київському інституті фізичної культури. Дальша доля мене закинула до армії, де я прослужив три важких роки, найважчих в моєму житті.

Яким тренерам найбільше завдячуєте за досягнені вамі відбавкою-мастерність?

Ігор: Перший тренерці Л. Алексєєв, тренери в інтернаті В. Сленцов і тренери в технічній школі Ю. Нечушкінові.

Геннадій: Дуже вдячний своєму першому тренеру Аганянцєві, тренери збірної України П. Небеліцькому.

В яких відбавкових клубах ви ще виступали?

Ігор: Луганської школи-інтернату спортивного профілю, Московської вищої технічної школи і в збірній команді України.

Геннадій: Після закінчення школи грав 2 роки в клубі вищої ліги „Львівський“ у Києві. Після служби в армії грав у студентській збірній в Москві.

Коли і з якими намірами ви прибули до Америки?

Ігор: В червні я приїхав до американських друзів в стейті Массачусетс.

Геннадій: Приїхав в червні до Массачусетс на відвідини американських друзів, які були в Полтаві минулого літа й жили в моїх батьків цілий місяць. Разом з Ігорем хочемо навчатися тут, про що вже давно мріяли.

Проживаючи в Україні чи Москві, ви щонебудь знали про існування українського організованого, аматорського спорту в Америці і Канаді?

Ігор: Практично нічого не знали і я був дуже здивований спільністю й організованістю українських людей в Америці і Канаді, силою українських організацій.

Геннадій: Все, що я чув, було, що в Америці й Канаді є українці. Це все.

24-го серпня цього року Україна проголосила незалежність. Боротьба за повну незалежність набуває на силі. Як ви ставитесь до цього акту і взагалі яка ваша думка про процеси національного відродження в Україні?

Ігор: Дуже важливий крок

до державної незалежності. Батьківщини, найважча робота, буде попереду, коли потрібно буде перетворити рішення до життя і будувати краще життя для людей. При такій умові незалежність буде здійснюватися набагато швидше.

Геннадій: Процеси та рух за незалежність найбільше були на заході. Україна на сході спала та ще спить. Треба збудити рух повсюди країні, тільки спільними силами зможемо здобути незалежність швидко.

У зв'язку з проголошенням незалежності України актуалізується справа організації збірних України на чемпіонати світу, Європи і Олімпіади. На вашу думку, чи в Україні є можливість створити сильну збірну відбавки, яка змогла б гідно виступати на Олімпіаді і на міжнародній арені?

Ігор: Впевнений, що так! В Україні є дуже сильні дружини, а головне дуже добра система юнацької підготовки спортсменів.

Геннадій: Я, як спеціаліст, що закінчив навчання в інституті фізичної культури, впевнений, що нині є відбавники в Україні, з яких можна створити збірну, що буде грати за 1—8 місце в Європі. Очевидно проблеми існують, тому що коло 40% змагунів тепер грають в Ленінграді і Москві, бо мають там більші платні, ніж в Україні.

Кого з родини ви залишили в Україні?

Ігор: Вся родина в мене в Україні. Батько, мати і сестра. Батько і мати працюють на металургійному заводі, сестра навчається в спеціальній музичній школі в Луганську.

Геннадій: Батько, мати і сестра.

Чи всіли ви вже записатися з українського громадою в Америці?

Ігор: Авжеж! Був дуже схвилюваний прихильністю українців і за це дуже вдячний. Особливо вдячний Нестору Паславському, отцеві Глібу з церкви св. Миколая в Пасейку, організації „Самопоміч“ за першу фінансову допомогу і підтримку в перших тижнях нашого перебування в Пасейку. Вдячний сім'ї американців Нівау в Грінфілді, Массачусетс за їх ширшу допомогу.

Геннадій: Так! Й був здивований приємністю та тим, скільки багато було зроблено для нас в перших днях. Дуже вдячний Н. Паславському та Батькові Глібові з церкви в Пасейку.

Як на перший погляд, що вам подобається і що не подобається на цьому континенті?

Геннадій: Подобається майже все та є деякі речі, що не подобається. Про це відповісти в кількох словах не легко. Дивує, що люди з великими можливостями у вільній країні гублять даремно життя. Я б бажав бути молодшим, як я є. Я б зробив й спів багато більше.

Ігор: Дуже подобається. Що ви ще бажали б сказати нашим читачам?

Ігор: Дякуємо за увагу. Дуже приємно було записатися з вашою газетою. Це дуже важливо для українців мати свій рупор, тому що газета підтримує розвиток української мови так далеко від Батьківщини і теж об'єднує людей у громаді.

Геннадій: Бажаємо і намагаємося вступити на навчання в університет Ратгерс в Ньюарку. Там, сподіваємося, будемо грати в університетській відбавковій дружині. Далі бажавмо познайомитися з усіми українцями на цьому терені. Дуже дякуємо за увагу до нас!

Розмову провів
Омелян Твардовський

НА ПРОДАЖ

Хто бажає купити авто

ЛАДА

в Україні для родини, може по найнижчих цінах —

тільки \$4,500.00.

Займаємося пересилкою американських авт та грошей на Україну.

Телефон: (312) 774-1919 або (708) 823-0958

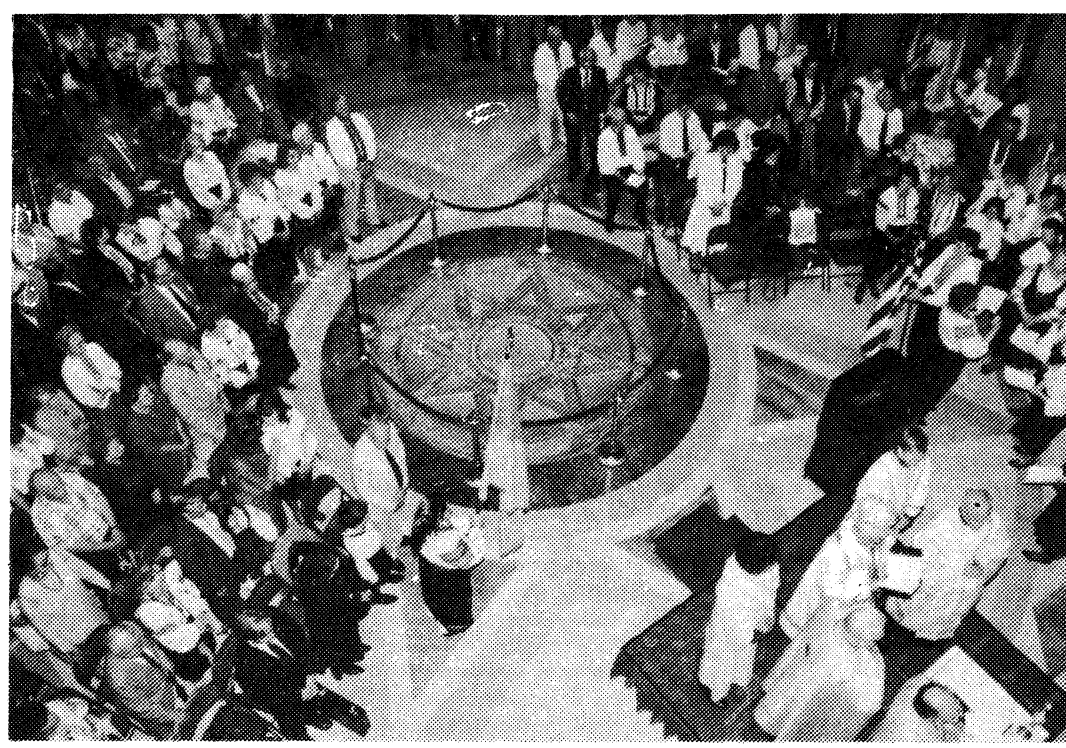
Continental Venture Trading, Inc.

WALTER BOICHOUK, President

6333 N. Milwaukee Ave., Suite 108

Chicago, IL 60646, U.S.A.

Українці Міннесоти відзначили день проголошення незалежності України

Українці Міннесоти відзначають день проголошення незалежності України.

У суботу, 24-го серпня 1991 року Верховна Рада України проголосила Деклярацію про незалежність України. Ця радісна історична подія сколихнула серця українського народу як на Батьківщині, так і в діаспорі. Не менш радісно сприйняли цю подію також українці Міннесоти і тому постановили гідно відзначити її в Міннеаполісі й Сант Полі.

Для відзначення цієї події був створений Громадський комітет, до якого увійшли три парафії Української Автокефальної Православної Церкви та суспільно-громадські і політичні організації стейту Міннесоти. З жальом треба ствердити, що офіційної участі у спільному святкуванні не взяли організації Визвольного Фронту та українська католицька парафія. Однак частина громади церкви такої була присутня на святкуванні. До громадського комітету були обрані: д-р Анатолій Лисий — голова, д-р Володимир Анастас — заступник голови Катерина Фонтен — секретарка, Юрко Пасичник — організаторний референт, Олександр Полець — скарбник, і відповідальний за хор — Олександр Цареградський.

Відзначення дня проголошення незалежності було призначено на неділю, 8-го вересня ц. р. на 2-гу годину по полудні в ротонді Капітолію стейту Міннесоти. Пресові повідомлення і запрошення до чільних гостей і представників сусідніх на народів та країн Прибалтики були вислані своєчасно. 8-го вересня о годині 2-й по полудні ротонда Капітолію була вщерть вповнена людьми. Народні строї жінок і чоловіків при сивій світлі творили дуже приємну й емоційну картину, а коли додали масу українських синьо-жовтих прапорів та прапорів з країн Прибалтики, які ланцюгом оточували велику ротонду, то все це створювало велике почуття радості і урочистості святкування, якого Капітолію Міннесоти, мабуть, ще не бачив.

Голова Комітету д-р А. Лисий, вітравачи свято, вітрав українське духовенство на чолі з Владикою Паїсієм та євангельських пасторів. Привітав достойних гостей, делегації з етнічних груп та представників прибалтійських народів — естонців, латвішів, литовців та всіх присутніх, які, незважаючи на погану погоду, прибули, щоб своєму присутності засвідчити солідарність з народом України.

Голова Комітету у своєму короткому слові змалював картину краху ще недавно страшною й могутньою радянською імперією, яка була пострахом для всіх народів світу, в якій сьогоднішній час повного розвалу і з-під розвалин якої помілу вириваються гноблені й системно народи, а в тому числі й наша багаторазрадна Україна.

Верховна Рада України 24-го серпня ц. р. проголосила Акт незалежності України, який прочитав голо-

ва Комітету д-р Лисий. При сутні бурю оплесків та вставанням з місць підтримали акт Верховної Ради України. Далі голова Комітету зауважив, що „Ми, американці українського походження, з почуттям радості і задоволення вітаємо це проголошення та разом з тим, споглядаючи на події, які тепер розвиваються на території колишнього Союзу, наша радість є переплетена тривогою. Історичний досвід нашого народу говорить нам, що будь-яке спілкування чи догворення з Москвою несе з собою небезпеку зради і поновного підкорення. Тому ми обстоюємо повну незалежність і самостійність України, а не якусь половину чи третину її. Ми також вимагаємо від нашого Уряду, від президента Буша визнання України як самостійної і незалежної держави українського народу. А сьогоднішньою демонстрацією ми, американці українського походження, хочемо це раз ствердити, що ми були, є і завжди будемо з тобою, наша Україно!“ Д-р А. Лисий подякував присутнім, які відгукнулися на заклик. Подякував присутнім представникам американських організацій та представникам дружних до нас народів за їхню участь та прихильність до наших стремлень, до незалежності. Дальше ведення програми д-р А. Лисий передав д-рові В. Анастасові.

Молебнем і молитвою „Царю небесний“ розпочато програму свята. Владика Паїсій в сослуженні отців настоятелів: протоієрея М. Кудановича, протоієрея М. Метелицького і дякона С. Новицького розпочав літній хор. Збірний хор трьох українських автокефальних православних церков під мистецтвом керівництва Кіри Цареградської духовно зміцнював прохальну екитію до Царя небесного і Бога нашого, щоб він охороняв нас і наш народ від всякого зла. По закінченні Молебня хор заспівав американський гимн. На обличчях присутніх відбивалася радість і святковість настроїв. Телевізійні репортери з трьох телевізійних станцій намагалися вловити найбільш суттєві моменти, щоб передати їх на каналах телебачення.

Д-р Володимир Анастас представив достойних гостей і представників інших народів, що входили до колишнього СРСР і народів-сусідів України. Головним доповідачем був Даглас Сія — аналітик європейської політики з Фондації „Спадщина“ у Вашингтоні. Він заявив при вступі, що не є українцем, але має багато українських знайомих та приятелів і всі симпатії його є з тими українцями, які змагаються за волю і самостійність своєї Батьківщини. З виголошеної довшої промови було видно, що він є дуже добре поінформований про всі минулі і сучасні важкі часи українського народу, знає все про сучасні події і труднощі. Як знавець східноєвропей-

ських країн, він сказав, що і як мають робити республіки, коли вони будуть незалежними. Бо не може бути свободи, коли не буде незалежності. На закінчення своєї промови він, апелюючи до нас, закликав не зневірюватися, а стукати і то настирливо до всіх дверей, не зважаючи на те, що в сьогоднішній ситуації не все ще хотять нам їх відкрити. Як відомо, сказав він, президент Буш всією силою підтримує М. Горбачова і проти розчленування Советського Союзу. Він є втертим слідом старої політики західних країн, яка ставить і сьогодні собі за мету мати сильну барикаду проти Китаю, який і далі є загрозою для Заходу. Ось одна з причин, чому Америка і західні країни хочуть мати СРСР в цілості.

Другим промовцем був д-р Мелор Стурра — гість-експерт з ділянки советської журналістики в Інституті ім. Гамфрі при Міннесотському університеті. Колишній закордонний редактор газети „Ізвестія“, за національністю грузин, доповідав його була цікава тим, що він дав аналіз перебування М. Горбачова, яка довела до путчі і до спроби захоплення влади. Він навіть сказав, що Горбачов був дев'ятим членом офіційної вісімки. Очевидно він змови не планував, але знав, яких людей добирав до уряду. Спіраючись на Комуністичну партію зі своєю гласністю і перебуваючи, він сам дав путчистам можливість вчинити переворот. Щастям для світу було те, що демократичні сили, яких недооцінив Горбачов, перемогли.

Потім виступили з привітаннями і побажаннями представники естонців Калю Кубітс, латвішів Яніс Рубіс, литовців Кестутіс Тауутвідес, мадярів Пол Рупрехт. Виступив також заступник голови Комітету Допомоги Советським Жидам на стейті Міннесоту, Північну і Південну Дакоту Стивен Файнштайн. У своєму привітальному слові він також апелював до українців, щоб вони були більш наполегливі до своїх вимог і щоб не говорили, що їх є тільки чотири мільйони в діаспорі, а казали, що є всім. Щоб не слухали, що каже Буш, бо „живийський народ, послухавши голосу куша (буша), сорок років ходив по арабській пустині, шукаючи обіцяної землі“. Були прочитані резолюції, які присутні прийняли одностайно.

Ми, громадяни ЗСА українського походження, з Міннеаполісу й Ст. Полу в Міннесоті, що зібралися в стейтовому Капітолі 8-го вересня 1991 р. з нагоди проголошення незалежності України в Києві, приносимо в першу чергу сердечну подяку Всевишньому Богові за те, що він дав нам історичну нагоду зібратися і скріпити наші духовні і фізичні сили для відродження нашої Батьківщини.

Святкування закінчилися відспіванням національного гимну „Ще не вмерла України“.

У вечірні години всі три телевізійні канали показали, як українці Міннесоти відзначили проголошення незалежності України. В ранній числі „Стар-Трибюн“ була поміщена довша стаття в прихильному тоні та в правдивому навісвітленні з великою кольоровою знімкою.

Василь Станіславів

TRAKKA Company
26 First Avenue
New York, N.Y. 10009
Tel.: (212) 473-3550

НА РІЗДВЯНІ СВЯТА: КУТА, МАК, ГРИБИ, СВЯТОЧНІ КАРТОЧКИ, КОЛАДИ (касетки — платівки). ВИСЛАЄМО ПОШТОЮ.

ПРАЦЯ

Пошукується ЖІНКУ
до опіки над дво-літньою дитиною і до легкої домашньої праці. Право на їзду автоом по-бажане. Телефонувати на число (908) 647-7657 по 7-й год. веч.

РІЗНЕ

БАЖАЮЧИМ КУПИТИ
КООПЕРАТИВНУ КВАРТИРУ
для своєї родини у м. Львові, в Україні. За інформаціями телефонувати на число:
(718) 648-8799

РОЗШУКИ

ПОШУКУЮ
БАРДАШЕВСЬКОГО ЗІНОВІЯ
нар. 1924 р. в Бурштині, Зах. Україні. Перебував у таборі в Австрії у роках 1949 — 1950. Остання його адреса Willach, Garden Strasse 12. Хто знав би про нього або він сам, прошу писати на адресу:
Michael Kowalsky
151 La Rose Ave. Apt. 709
Weston, Ont. Canada M9P 1B3

ДО ВІНАЙМУ

ДО ВІНАЙМУ
Мешкання в околиці церкви св. Івана Хрестителя в Ньюарку, Н. Дж.
Тел. (201) 226-0293

НА ПРОДАЖ

ПРОДАЄТЬСЯ
АПАРТМЕНТ
з однією спальнею, на Українському Селі в Somerset, N.J.
Прощу телефонувати: (908) 469-9089
(908) 356-7091

Українські машини
до писання
ОЛІМПІЯ
можна набути тільки
в книгарні
СТАВРОПОГІЯ
STAUROPEGION
2226 West Chicago Avenue
Chicago, Illinois 60622
Tel.: (312) 235-8831 or
(312) 276-0774 or (312) 342-7662

FUNERAL DIRECTORS

ПЕТРО ЯРЕМА
УКРАЇНСЬКИЙ ПОГРЕБНИК
Займається похоронами в BRONX, BROOKLYN, NEW YORK і ОКОЛИЦЯХ
ЛУІС НАЙГРО — директор
Родина ДМИТРИК
Peter Jarema
129 EAST 7th STREET
NEW YORK, N.Y. 10009
(212) 674-2568

LYTWYN & LYTWYN
UKRAINIAN FUNERAL DIRECTORS
AIR CONDITIONED
Обслуга ЩИРА і ЧЕСНА.
Our Services Are Available Anywhere in New Jersey. Також займаємося похоронами на цвинтарі в Бавнд Бруку і перенесенням тіл-ни Останків з різних країн світу.
UNION FUNERAL HOME
1600 Stuyvesant Avenue
(corner Stanley Terr.)
CORNER, N.J. 07083
(908) 964-4222
(201) 375-5555

ПАМ'ЯТНИКИ
з різних гранітів, ставимо на цвинтарях св. Андрія в Бавнд Бруку, св. Духа в Гемптонбургу, та інших
ВІДОМА СОЛІДНА ФІРМА
Cypress Hills Monuments
Власник — український
ВОЛОДИМИР БІЛАНСЬКИЙ
ОКСАНА ЛОБАЧЕВСЬКА
800 J. J. MAICA Avenue
Brooklyn, N.Y. 11208
Tel.: (718) 277-2332
Відкрито кожного дня, в суботу включно, від 9 до 5 по пол., в неділю від 10 до 4 по пол.
На бажання і для вигоди клієнтів радо заїдемо до Вашого дому з проєктами й порадами.

ВПЕРШЕ в АМЕРИЦІ!
УКРАЇНСЬКА ФІРМА ОКСАНА
ВИСЛАЄ ВІЗІЧКИ-КІСЛЯ ДЛЯ ХВОРИХ ТА ІНВАЛІДІВ В УКРАЇНІ.
У нас можна замовити будь-які моделі візочків (26 різновидностей) по цінах від \$269.00 до \$639.00. Доставка до відборця. Без мита.
OXSANA INT'L TRADE, INC.
Tel. (908) 925-0717. Mon-Fri 9-6, Sat 10-3.

Маємо на складі нову книжку
СТЕПАНА КУРОПАСЯ:
„СПОГАДИ З УКРАЇНИ І 60 РОКІВ В АМЕРИЦІ“
Накладом автора, Нью-Йорк-Париж-Чикаго, 1988, стор. 574. Тверда обкладинка, ціна 30.00 дол.
На основі спогадів людей можна творити історію і багато наших визначних людей які повинні були написати спогади, не написали їх. Автор означає свій твір не як документарний, а як громадський зв'яз з побуту в Україні і в Америці, за більшою, як пів століття, який колись може бути корисний українському історикові.
Можна набувати в книгарні „Свободи“.

УВАГА УЧНІ/СТУДЕНТИ!
ЧИ ВИ БАЖАЄТЕ ПЕРЕПИСУВАТИСЯ ІЗ СВОЇМИ РОВЕСНИКАМИ НА УКРАЇНІ?
СТУДЕНТИ УКРАЇНИ бажали б з Вами листуватися. Якщо Ви згодні, УНСОІЗ поштарється підшукати для Вас відповідного товариша/лику у листуванні у Вашім віці. Простіше вповнити нижченадану анкету і вислати на адресу:
Andre J. Worobec
Fraternal Activities
Coordinator
Ukrainian National Association
30 Montgomery St. 3rd fl.
Jersey City, N.J. 07302
ім'я і прізвище .....
Дата народження .....
Адреса .....
Місто .....
Стейт/провінція ..... пошт. код .....
Я хочу переписуватися з (.....) хлопцем (.....) дівчиною у віці (.....) років (.....) не робить різниці.
Я .... є членом — Пласт (.....) — СУМ (.....) — ОДУМ (.....) — УНС — Відд. ч. ....
інші — організації .....
Я цікавлюся .....
Мій „пен пен“ мав/мала зацікавлення .....
не робить різниці .....
Підпис учня/учениці .....